

det gamle Ord og sige: alle gode Gange ere tre, og haaber som Følge deraf, at vi saa denne tredje Gang skulle komme til et Resultat. Smidlerid skal jeg ikke negte, at mit Haab er ikke meget stort, efter at jeg har hørt den ærede Minister holde saa stærkt paa Opmaalet; thi det forekommer mig, at for saa vidt man skal vise Retfærdighed til alle Sider, maa man ikke se for meget paa dette Opmaal. Man maa jo nemlig erindre sig det oprindelige Niemed med Opmaalet, som var at give Liendetageren, naar han skulde sælge Kornet, Sikkerhed for, at han da havde det Antal Lønder Korn, han var berettiget til at faae; men det forekommer mig, at saa snart der bliver Tale om at være Lienden i Penge efter Kapitelstarten, maa dette Svind aldeles falde bort, uden at det derfor kan siges, at man gaar nogen Liendetaget for nær. Men naar man kommer bort fra Opmaalet, er man ogsaa nærmere ved at kunne indskrænke Lovforslaget til kun et Par Paragrafer, medens jeg indrømmer, at saa længe man staar, jeg havde nær sagt med Opmaalet for Die, vil det være nødvendigt at beholde hele det Apparat, der nu findes i Lovforslaget, og jeg er ogsaa sikker paa, at det er det, der har gjort, at det Udvalg, som forrige Gang behandlede Sagen, er kommet med denne Kommission i § 3, thi jeg ser ellers ikke, hvad Nytte en saadan Kommission skulde gjøre, naar man var bleven enig om, at al Liendeydelse, der for Dieblisset sker in natura, herefter skulde ske i Penge efter Kapitelstarten. — Jeg kan gjerne være enig med den ærede Minister i ogsaa at indføre Liendetageren i § 1, det kan jeg ikke se, der er Noget i Veien for at gjøre; men jeg tror, som sagt, at forinden man gjør sig noget Haab om at komme til nogen Enighed i Sagen, maa man først have klaret Hovedspørgsmaalet, og det er: Opmaalet. Jeg havde ganske vist ventet en noget anden Udtalelse, skøndt man tidligere, om just ikke fra Ministerbordet, saa dog ikke saa sjældent fra flere Sider, har hørt den Udtalelse, nemlig, at det ikke var saa sjældent, at Liendetageren kunde faae mere for sit Korn, end man kunde faae efter Kapitelstarten, men hver Gang det kommer for, støder det min Retfærdighedsfølelse, idet jeg ikke kan se, at det kan være muligt, undtagen ved jeg havde nær sagt Kunst. Sagen er jo nemlig den, at der maa være Noget, der gjør, at man kan faae Mere for Kornet hos Kjøbmanden, end Kjøbmanden ellers giver under almindelige Forhold. Det forekommer mig, efter den Maade, man nu tager det Hele paa, kommer man mere og mere til baade fra Liendetagerens Side og fra Liendeydernes Side at gaa til den virkelige Handelsverdi. — Med Hensyn til Ansættelsen af Kapitelstarten skal jeg villig indrømme, at i Forstningen, da man begyndte med at skulle fremstille Kornsorternes Værdi, saa man ikke saa sjældent endog meget stor Forskel i Kornets

og samme Sogn, men dette er fundet mere og mere, efterhaanden som der er kommet offentlig Kritik saa fra en, saa fra en anden Side, og man skal nu lede længe efter at finde endog een Krones Forskel fra det Høieste til det Laveste i et Stift. Naar man ser Marsberetningerne helt igennem, tror jeg ogsaa, at de Betæneligheder ville bortfalde, som adskillige ærede Medlemmer have, der holde paa en Herredsinddeling. Jeg vil for mit Vedkommende sige, at hvis Thinget virkelig vil have en Afløsning af Liendespørgsmaalet, saa skal men ikke hænge sig i saadanne Spørgsmaal som Herredsinddeling, men tage de større Spørgsmaal. Der er med den nuværende Ordning af Liendeforholdet og Betalingen af Lienden forbundet saa mange Ulemper baade fra Liendeydernes og Liendetagerens Side, at man maa se bort fra enkelte Smaaafstemmelse. Det kan jeg for mit Vedkommende meget godt være med til; men det, der er Hovedspørgsmaalet, er Opmaalet, og jeg kan ikke give den ærede Minister Ret i, at der er nogen Ret for Liendetageren til at faae Opmaal, saa snart Udselen i Korn falder bort. Jeg tænkte mig, at det var det, den ærede Minister sigtede til, naar han endog troede, at det vilde komme i Strid med Grundlovens Ordskrift, og mente, at det var et Indgreb i Vedkommendes personlige Rettigheder. Men det er det, jeg ikke kan se, idet det forekommer mig, at den Ret, som jeg veed, at der er faldet Dom for ved Høiesteret, maa bortfalde samtidig med, at Udselen in natura ophører.

Tauber: Det ærede Medlem, som indledede denne Forhandling, havde fuldkommen Ret i, at dette Forslag var en gammel Beskjendt; det er et Forslag, som paa en Maade kan siges at være dette Things Eiendom, om end de ærede Forslagsstillere have foretaget en efter Omstændighederne tilsvarende Redaktion deraf. Som Følge deraf kan jeg for mit Vedkommende — ligesom vistnok de Fleste — $\frac{3}{4}$ af dette Things Medlemmer — ikke Andet end med Tilfredshed se dette Forslag bragt frem, og maa ønske det gennemført i Overensstemmelse med de Grundsetninger, som tidligere have været gjort gjældende fra dette Things Side, og som ogsaa i det Væsentlige have fundet deres Udtryk i nærværende Lovforslag, saaledes som det her foreligger. — Et Spørgsmaal paatrænger sig mig, og det er, hvis jeg tør udtrykke det saaledes: hvorfor have de Herrer netop taget dette Forslag blandt alle de mangfoldige Forslag af samme Katagori der i tidligere Samlinger have været behandlede af Folkethinget, i hvilket Folkethinget har udtalt sin Mening, men har fra tidligere og nuværende Regjerings Side mødt en Modstand, som det ikke har været i Stand til at overvinde, hvorfor man paa Grund af de sørgelige Omstændigheder har fundet det nødvendigt at lade Sagen ligge, indtil bedre Tider kom, indtil